

LES CANALS

FEIXES, FONTS, CARBONERES, CAMINS I SENGLARS

Iniciem la caminada a **Cal Serrador** i baixem fins **els Saiols** per pista de terra. Temps enrere els Saiols fou una important masia. A l'any 1873, s'hi van hostatjar Alfons de Borbó i d'Àustria, pretendent carlí a la corona d'Espanya i la seva esposa Maria de les Neus de Bragança, quan es van entrevistar amb el general Savalls al santuari de Finestres.

La casa, ja força malmesa, presideix els camps **del pla Gran dels Saiols, el quintà de la Bassa i el quintà de la Castanyeda**. Des de la **bassa dels Saiols** es té una bonica vista del santuari de Finestres i els seus encontorns.

Marxem de la casa per l'**Estrutelany**. Una *estuna* o estreta escletxa entre roques per on comença el camí cap a la font dels Saiols. Baixem ràpidament passant entre parets fornides de plantes d'orella d'ós i per sota d'una roca que plana damunt els nostres caps. Els boixos ens anuncien que ens apropem a una zona humida.

La **font dels Saiols** és un biot aparedat al marge esquerre del torrent, format per les dues torrenteres que drenen el **serrat del Roure**. Una data en el biot ens fa retrocedir a "Enero 1936".

Creuem el torrent i al moment passem per la **bauma del Picapedrer** (9). Conten que hi feia estada un home que treballava la pedra. Flanquegem el **serrat de les Canals** i aviat ens submergim a **les Canals**. En aquest paratge, que actualment és força ombrívol i on només hi senyoreja el senglar, hi havia dos habitatges: la casa de les Canals i la casa de les Fonts. La darrera a ser abandonada fou la de les Canals, però els darrers masovers de Raspat ja no la van arribar a veure mai habitada. Una bona proposta és aventurar-se per aquest espai tan humanitzat. Un veritable laberint de camins, feixes i places carboneres esperen, ja mig tapades per la vegetació, que les redescobrim.

En el fons del bac, baixem per les darreres feixes de les **hortes de les Canals** i deixem a la nostra dreta el **camí de la Vinya de Raspat**. Creuem el **torrent de les Canals**, format per la unió del rec de les Coves i del rec de la Vinya, i al moment passem entre la **bassa del Cànem** i la **font del Cànem**. Quan la gent de Raspat es quedava sense aigua a la cisterna baixava a proveir-se en aquesta font. Una gorga al mig del torrent era utilitzada per rentar-hi la roba, que un cop neta i molla, a l'esquena i a pes de braços, s'havia de pujar altre cop a la casa per la costeruda pujada de la Costa, en el camí de la Vinya.

Marxem de les Canals pel **camí del Pujant Nou**. Un bonic pujantó que ens farà sortir a la ventilada **serra de la Bassa**. Si el dia és clar gaudim de bones vistes dels Saiols, del santuari de Finestres i de les muntanyes veïnes.

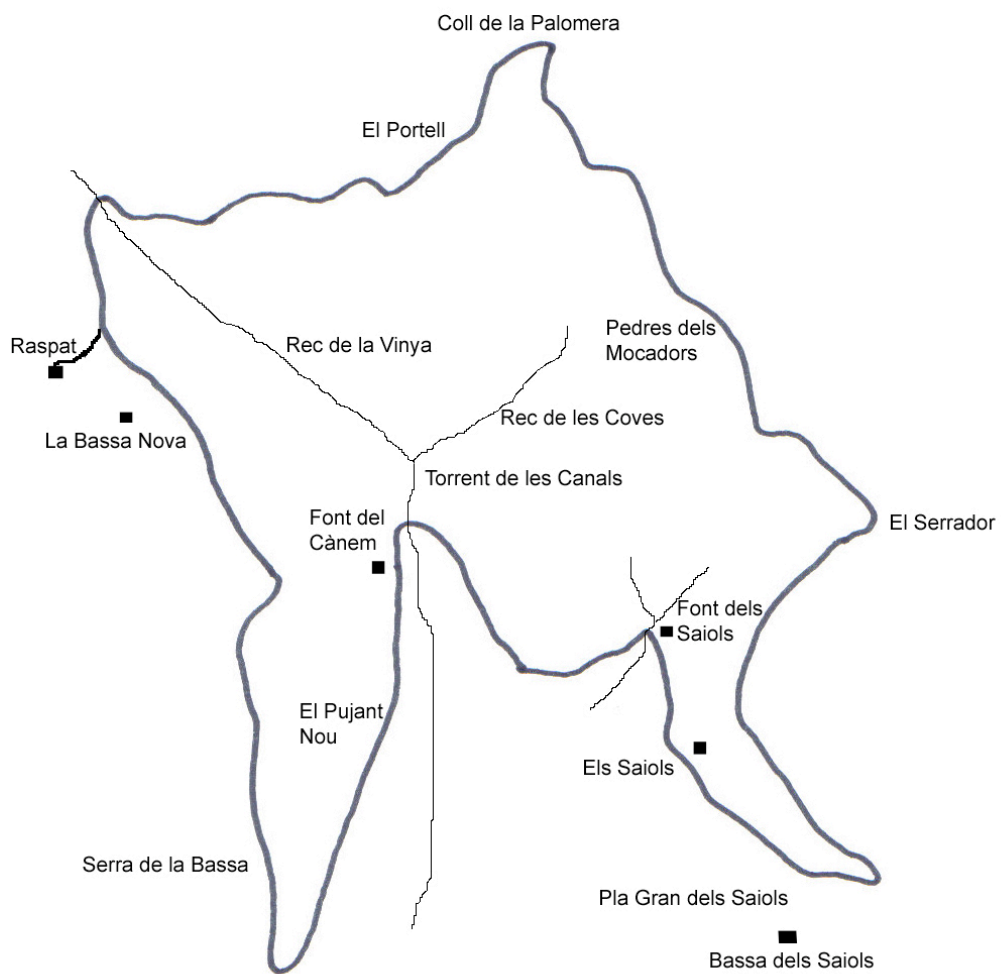
Pugem suaument per aquest llarg serrat. Passem entre la **bassa Nova** (fou excavada a la dura pedra a cop de barrinades per la gent de Raspat) i l'arrencada del **camí de la Vinya**. Encara perdura l'escó natural de pedra on recuperaven les forces les dones de la casa, abans d'emprendre l'última pujada carregades amb la roba neta i molla.

Entrem a la nova carretera que uneix Sant Aniol i Mieres i passem per sota de **Raspat**, direcció al coll de la Palomera. Creuem el **quintà de Raspat** i el **rec de la Vinya**. Dues grosses pedres caigudes dels cingles propers i situades per sota del camí s'han guanyat nom propi: la **roca del Camí** i la **bauma de les Feixes**. Anem caminant per la part baixa de la **soleia de Raspat**.

Per un pas estret iniciem la baixada al coll de la Palomera, és el **Portell**. Si ens hi enfilem i ens aboquem al cingle que mira a migdia, podem veure el territori per on ens hem bellugat fins ara. A un tir de pedra tenim el **coll de la Palomera**, també anomenat els **Tres Camins**. En aquesta important cruïlla hi havia una creu.

El **camí de la Plaça** és el que per l'obaga i per sota del castell de Finestres puja a la plaça de Finestres, espaiosa carbonera situada entre el santuari i el castell. De pla marxa el camí a Clascar, en franca baixada, i pel bac de Roca de Migdia surt el camí cap a pellers de Dalt i pellers de Baix, que era l'utilitzat per la gent de Raspat per anar a Mieres passant per Burbella. Pel costat de migdia marxen els camins cap a la casa de les Canals i cap al Serrador. Nosaltres anirem per aquest darrer. Caminarem força de pla i passarem per un enllosat natural: les **pedres dels Mocadors**. Talment semblen mocadors plegats. En pocs minuts recuperem l'indret on hem deixat els vehicles prop de Cal Serrador.

(informació facilitada per Teresa Font de Raspat, de Finestres i per Pere Masdevall del Puig, del Freixe)

Mieres, 3 de desembre de 2006